

Lærervejledning

Ingeborgs hemmelighed

Målgruppe: 4. – 6. klasse

Titel: Ingeborgs hemmelighed

Fagområder: Historie og dansk.

Kort beskrivelse: App'en Korstogsbyen Kalundborg downloades på smartphones eller tablets og fører eleverne rundt på en tur i Kalundborgs Højby, mens historien om Esbern Snares datter, Ingeborg, bliver fortalt i lyd, tekst og billeder. Turen starter ved indgangen til Højbyen eller Kalundborg Museums hovedindgang og kan gennemføres på egen hånd uafhængigt af museets åbningstider. Ingeborgs hemmelighed er udviklet med udgangspunkt i Fælles Mål 2. Medbring selv mobiltelefoner eller tablets med simkort.

Emneord: Kalundborg i 1200-tallet, striden mellem konge og kirke i midten af 1200-tallet, ærkebiskop Jakob Erlandsen, Margrethe Sprænghest.

Formål

Formålet med forløbet er at styrke elevernes lokale og regionale identitet og give dem større fortrolighed med dansk kultur og historie. Forløbet ligger op til tilegnelse af viden om middelalderen og øger elevernes kronologiske overblik og forståelse for historisk kontinuitet og forandring. Forløbet giver dem indsigt i menneskers liv og livsvilkår i middelalderen og videreudvikler deres forståelse af egen kultur og andre kulturer. Forløbet stimulerer elevernes indlevelse, analyse og vurdering og fremmer deres lyst til at formulere historiske fortællinger på baggrund af tilegnet viden. I dette forløb anvendes moderne teknologi og interaktivt mobilspil til at stimulere eleverne til fysisk udfoldelse og leg i uderummet.

Arbejdsformer og metoder

Ingeborgs hemmelighed er et interaktivt mobilspil, hvor eleverne bevæger sig rundt i Højbyen i Kalundborg. Spillet starter ved at downloade app'en Korstogsbyen Kalundborg og vælge spillet i menuen. Spillet kan gennemføres én og én eller i mindre grupper. Fortællingerne er illustrerede med tegninger og bliver oplæst, men kan også læses som en almindelig tekst. Eleverne kan før besøget have forberedt sig ved at arbejde med samfund og dagligdag i middelalderen og striden mellem kirke og konge i midten af 1200-tallet. Efter besøget kan eleverne arbejde med opgaverne som er beskrevet nedenfor.

Fælles Mål 2

Undervisningsforløbet er udviklet i overensstemmelse med Fælles Mål og undervisningen på mellemtrinnet.

Beskrivelse af undervisningsforløbet

Forløbet handler om Esbern Snares datter, Ingeborg, der ejede Kalundborg by og borg fra omkring år 1200 til 1262. Hun måtte flygte fra byen i forbindelse med magtkampene mellem slægtslinjerne efter Valdemar Sejs tre sønner Erik, Abel og Christoffer. Også striden mellem Jakob Erlandsen, ærkebiskoppen, og kongemagten har spillet en rolle i hendes fordrivelse fra byen. Mobilspillet tager udgangspunkt i de

Lærervejledning

Ingeborgs hemmelighed

historiske begivenheder, men indeholder også en masse fiktive personer og begivenheder. Mobilspillet kan startes ved indgangen til Højbyen eller ved indgangen til Kalundborg Museum. Det er en god ide at eleverne hjemmefra har downloadet app'en "Korstogsbyen Kalundborg". Der er trådløst netværk på Kalundborg Museum, hvis I vælger først at downloade, når I står ved museet. App'en har et foruddefineret log in, så det er bare at trykke på log in. Man skal ikke selv oprette sig som bruger. Derefter vælger I "Ingeborgs hemmelighed" i menuen og trykker start. Når startfortællingen er slut, lukkes vinduet og et kort over Højbyen kommer frem. På kortet ses hvor næste fortælling kan høres. Indimellem er der også spørgsmål der skal besvares, "iconer" på skærmen man skal løbes efter eller guldmønter der skal samles ind. Spillet slutter med at eleverne finder ud af hvad Ingeborgs hemmelighed var. Fortællinger kan aktiveres via gps-signaler, så det er vigtigt at mobiltlf. eller tabletten har tilsluttet et mobilt netværk og gps'en aktiveret. Alle fortællinger i mobilspillet er indtalt, men indeholder også en tekstdel, som kan læses. Mobiltlf. skal derfor også have lyden på.

Videre arbejde med emnet

De følgende afsnit rummer en række forslag til, hvordan I på egen hånd kan arbejde videre med emnet på skolen. Nogle af opgaverne er tværfaglige, andre kan også fungere i enkeltstående fag.

1. Den rigtige historie (historie eller dansk)

Følgende tekst er den faktuelle historie som mobilspillet Ingeborgs hemmelighed bygger på.

Ingeborg af Kalundborg var datter af Esbern Snare og regerede i Kalundborg fra Esberns død i 1204 til hun blev fordrevet fra byen i 1262. Kongemagten havde været stabil i perioden fra Valdemar den Store vandt tronen i 1157 til Valdemar Sejrs død i 1241. Valdemar Sejr havde fordelt landet og magten mellem sine tre sønner. Erik Plovpenning skulle arve tronen, Abel blev hertug af Slesvig (i dag Sønderjylland) og Christoffer blev hertug af Lolland-Falster. Striden mellem kongesønnerne startede med, at Erik Plovpenning ophævede Hertugdømmet Slesvig. Herefter stræbte Abel selvfølgelig efter både Hertugdømmet og hele kongeriget. Abel sørgede for, at Erik Plovpenning blev myrdet i 1250, men svor at han intet havde med mordet at gøre, og kunne dermed overtage tronen. Det blev dog kun for kort tid, eftersom han døde i kamp i 1252. Da Abels ældste søn var i fangenskab i Tyskland, blev det Valdemar Sejrs tredje søn Christoffer, der overtog tronen. Christoffer og Abels efterkommere var i fortsat strid, om Abelslinjens rettigheder til Hertugdømmet Slesvig. Endvidere var Christoffer i strid med en stor del af adelen og indførte den såkaldte majestætsforbrydelse, hvor alle, der ikke ville følges kongens dom, led tab af liv og gods. Hertil kom også en strid med kirken og Ærkebiskoppen Jakob Erlandsen. I både striden med Abelslinjen og Ærkebiskoppen var en stor del af den sjællandske adel, Hviderne, imod Kronen. Stridighederne kulminerede i 1259, hvor først Ærkebiskoppen blev fængslet, og derefter døde Christoffer pludseligt, sandsynligvis forgiftet. Tilbage stod Dronning Margrethe Sambiria og den 10-årige søn Erik Klipping. Dronningen fik i første omgang ro på stridigheden, ved at løslade Ærkebiskoppen og tildele Erik Abelsøn Hertugdømmet Slesvig. Allerede i 1261 blussede stridighederne op igen, da Dronning Margrethe og Kong Erik angreb Erik Abelsøn. De led nederlag i slaget på Lohede, hvor Dronning Margrethe og Kong Erik blev taget til fange. Kongeslægten fik hjælp fra Albrecht af Braunschweig, der angreb sydfra i 1262, fik Dronningen og Konge Erik frigivet, hvorefter Albrecht sad som militærdiktator i en kort tid, indtil han forlod landet under stort pres fra Stormændene.

Lærervejledning

Ingeborgs hemmelighed

Opgaven:

Eleverne kan arbejde med teksten i grupper eller enkeltvis. Teksten læses igennem og der laves et persongalleri eller slægtstræ over hvilke personer, der optræder og hvordan de er i relation til hinanden. Der kan også laves en tidslinje, hvor årstallene med begivenhederne skrives ind.

2. Fup eller fakta (historie eller dansk)

Angiv om oplysningerne i skemaet er sande eller falske i forhold til den rigtige historie.

	Ingeborg er en ægte historisk person!		
	Sendebuddet, køkkendrengen og staldknægten er tre personer, der kunne have været en del af personalet på borgen!		
			Søren Skomager, Madam Borch og Broder Johannes er opdigtede personer. Vi ved ikke, om de har boet i byen på Ingeborgs tid!
		Der har ligget et torv på det nuværende torv og det er sandsynligt, at der også har været en kro, der blev bestyret af en krofar!	
	Skibslågen kan ikke ses i dag og vi har inden spor af, at der har stået et tårn!		
I den rigtige historie var det ikke brevet og hemmeligheden, der resulterede i, at Ingeborg blev fordrevet fra byen!			

3. Digt selv historien om Ingerborg (historie eller dansk)

På baggrund af de informationer om de historiske personer og begivenheder omkring Ingeborgs fordrivelse fra Kalundborg skal eleverne selv digte en historie om, hvordan det gik til. De er velkomne til at bruge

Lærervejledning

Ingeborgs hemmelighed

personerne fra mobilspillet, stederne de har besøgt i Kalundborg eller finde anden inspiration på nettet eller i fagbøger, der omhandler Danmark i perioden 1241 til 1286.

Litteratur og web-ressourcer

Bisgaard, L., m. fl.: *Middelalderens Danmark - Kultur og samfund fra trosskifte til reformation.* København, 1999.
En fagbog om middelalderen.

Dehn, E.: *Riddere og røvere: Børn i Middelalderen.* København, 2011.
Til mellemtrinnet. Kan lånes som klassesæt hos CFU Sjælland.

Kræmmer, Michael: *Kongemordernes slægt.* Hansen og Jespersen, 2007. ISBN: 978-87-92075-00-0.
En fagbog der omhandler Danmark i 1200-tallet, Hvideslægten og striden mellem kongemagt og kirke.

Roesdahl, E. (red.): *Dagligliv i Danmarks middelalder – en arkæologisk kulturhistorie.* Aarhus, 2004.
En fagbog der omhandler Danmarks middelalderlige historie set ud fra et arkæologisk synspunkt.

Web-ressourcer

www.danmarkshistorien.dk er lavet af Aarhus Universitet med bidrag fra historikere, arkæologer og andre forskere. Indeholder en bred vifte om information om alle perioder af Danmarkshistorien.

www.e-museum.dk er lavet af Undervisningsministeriet og Kulturministeriet. Her finder du alle undervisningsmidler, der stilles til rådighed af danske museer og science-centre.

www.vestmuseum.dk er Museum Vestsjællands hjemmeside, hvor du finder undervisningsmaterialer, instruktioner, opgaver og lærervejledninger til fri download.

www.cfu-slagelse.dk Slagelse Center for undervisningsmidler. Her er der mulighed for at søge og bestille undervisningsmidler.